

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ,
ਕਪੂਰ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਮਨੇ

ਮਾਸਟਰ ਦੇਸ ਰਾਜ-ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਟ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ,--'ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਜਵਾਬਦਾਰ
1953 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 514

ਸਰਕਾਰੀ ਨੈਕਰ-ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਰੋਕੀ ਗਈ- ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਰੋਕਣਾ --ਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਵਾਧੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੇ ਦੁਖੀ ਨੈਕਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਉਲਝਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।

ਆਰ. ਵੈਂਕਟ ਰਾਵ ਬਨਾਮ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਰਾਜ ਦਾ ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਨੈਬਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ।
ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾਸ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ, ਦੇ ਮਿਤੀ 25 ਮਈ 1953, ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਕੇ.ਅਗਰਵਾਲ, ਸਹਾਇਕ ਜੱਜ 4ਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਹਿਸਾਰ, ਅਧੀਨ ਮਿਤੀ 9 ਜਨਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਆਈ.ਡੀ. ਦੁਆ., ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਐੱਸ. ਐੱਮ. ਸਿੱਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਜੱਜਮੈਂਟ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ 25 ਮਈ, 1958 ਦੇ ਉੱਪਰੀ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ 50'--3--80/4-- 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਗ੍ਰੈਡ ਵਿੱਚ ਡਰਾਇੰਗ ਮਾਸਟਰ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ 1951 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ 105-7-140 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਗਲੇ ਗ੍ਰੈਡ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ 24 ਦਸੰਬਰ 1951 ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ 105-7-140 ਰੁਪਏ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਗ੍ਰੈਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਦੁਆ ਨੇ ਨਿਯਮ 7-ਏ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ 25 ਅਕਤੂਬਰ 1948 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨੰਬਰ 7094 (ਜੀ)-48/57526 ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"7-ਏ. ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (i), (ii), ਜਾਂ (iv) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ (ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ)' ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜੋ ਕੋਈ ਹੈ ਉਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜੋ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਜੁਰਮਾਨੇ, 1941 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ (ਪੰਜਾਬ), 1941 ਦੇ ਖੰਡ 1 ਦੇ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XIV ਦੇ ਨਿਯਮ 14-10 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iv) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"6. (2) ਸੇਵਾ ਦੇ ਉੱਚੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀਆਂ (a) ਸੀਨੀਅਰਤਾਂ

ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ/ਜਾਂ (ਬੀ) ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚਰਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਉਪਲਬਧ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਆਰ. ਵੈਕਟ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਟੇਟ ਦਾ ਸੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 96-ਬੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਕਿ ਸੇਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੇ ਦੁਖੀ ਨੈਕਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਲਾਰਡ ਰੋਸੇ ਨੇ ਪੰਨਾ 542 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ: -

"ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਸੁਵਿਧਾ ਸਗੋਂ ਉਲਝਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।"

ਅਤੇ ਪੰਨਾ 543 ਤੇ ਉਸਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਫੜਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਰੰਗਾਚਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕੌਂਸਲ ਆਰ. ਵੈਕਟ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ ਇਨ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਰਿਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਨੈਬਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Authenticated/vetted by: Kirna Devi Translator